Mallattoolee Guyyaa Qiyaama-Kutaa 2ffaa

Description

Torbaan darbee mallatoolee guyyaa Qiyaama muraasa isaanii ilaalle turre. Harâ€™as itti fufuun mallatoolee yeroo ammaa argamanii ijaan mulâ€™atan ilaalla. Mallatoolee kanniin qorâ€™achuu fi qoâ€™achuun haala keenya jijjiruun Guyyaa Qiyaamatiif akka of qopheessun nu gargaara.

1. **Dhiironni zaalima (cunqursitoota) taâ€™an alangeen namoota reeban argamu**

Mallatoolee Guyyaa Qiyaamaa kan Ergamaan Rabbi (SAW) nutti himan keessaa gargaartonni mootummoota abbaa irree alangee akka eegee horii fakkaatun namoota reebudha. Alangee gosa garagaraatu jira. Fakkeenyaf, alangee gogaa, elektrikii, gommaa, dame mukaa fi kkf.

Abu Hureyran akka dabarsetti Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:

â€œ**Namoota gosa lamaa warra ibiddaa irraa taâ€™an kanneen ani hin agarretu [dhufa]. [1ffaa]: namoota alangee akka eegee horii fakkaatu qabanii fi alangee kanaan namoota ittiin reebaniidha. [2ffaa]: dubartoota uffatanii garuu qullaa mulâ€™atan. Ofiillee dabanii namootas baditti kan dabsaniidha. Mataan isaanii akka dalluu gaala bukhti gara tokkotti dabuuti. Isaan Jannata hin seenan, fooli ishiis hin argatan. Fooliin ishii fageenya hanganaa hanganaa irratti osoo argameyyu** .â€• Sahih Muslim 2128

2. **Dubartoonni uffatanii garuu qullaa taâ€™an mulâ€™achuu**

Mallatoo Qiyaamaa keessaa tokko dubartoonni faaya ofii agarsiisanii fi of hin haguugne, akkasumas, dubartoonni uffata garmalee namatti maxxanuu fi haphii awraa (qaama haguugamu qabu) mulâ€™isu uffatan ni argamu. Haala Kanaan, yommuu gubbaa ilaallaman waan uffatan fakkaatu, garuu dhugaadhaan uffanni isaanii namatti garmalee maxxanuun boca qaamaa waan agarsiisuf qullaadha. (Inuma yeroo ammaa uffanni dhiira yommuu gadi deemu, uffanni dubartoota immoo ol deema. Hanga jilbaa olii uffachuun qullaa yaaâ€™an.) Ergamaan Rabbii (SAW) hadiisa armaan olii keessatti, â€œ**dubartoota uffatanii garuu qullaa mulâ€™atan. Ofiillee dabanii namootas baditti kan dabsaniidha. Mataan isaanii akka dalluu gaala bukhti gara tokkotti dabuuti.**â€• Jedhani jiru.

Akkuma Rasuulli (SAW) jedhan kunoo dubartoonni uffatanii garuu qullaa mulâ€™atan argaman. Namni kamiyyuu dubartoota qullaa yaaâ€™an kanniin yommuu argu, Guyyaan Qiyaamaa akka dhuftu mirkaneefachu dandaâ€™a. Hadiisota Mallatoolee Guyyaa Qiyaamaa himan keessaa hadiisni na dinqisiisu hadiisa kana. Yommuu dubartoota qullaa yaâ€™an tasa argu Guyyaa Qiyaamaa na yaadachisa.

3. **Al-Harj (Ajjeechaa Baayâ€™ee)**

Mallatoolee Guyyaa Qiyaamaa Ergamaan Rabbii (SAW) himan keessaa tokko ajjeechan baayâ€™achuudha. Namni tokko nama biraa ajjeesa garuu maaliif akka ajjeese hin beeku; kan ajjeefames maaliif akka ajjeefame hin beeku.

Abu Hureyraan akka dabarsetti Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:
â€œ**Rabbii nafseen tiyya harka Isaa jirtuun kakadhe! Addunyaan tuni hin deemtu (hin baddu), hanga namoota irratti guyyaan ajjeesan maalif akka ajjeese hin beekne, ajjeefamaanis maaliif akka ajjeefame hin beekne dhufuutti.â€• Ni jedhame, â€œSuni akkamitti taâ€™aa?â€• Innis â€œAl-Harj (ajjeechaa baayâ€™ee)â€¦â€•** jedhe. Sahih Muslim 2908 b

Ajjeechan baayâ€™een Usmaan bin Affaan (RA) ajjeesu irraa jalqabe. Waraanni sababa amansiisaa osoo hin qabaatin baayâ€™achuu jira. Namoonni kumaatamatti lakkaawaman, daraaraa kanaaf saaxilamu. Keessumattu, meeshaan waraanaa yeroo ammaa itti fayyadaman rakkoo guddaaf namoota saaxilaa jira.

Daataa lakkoofsa namoota ajjeefamanii muraasa isaanii armaan gaditti ilaalun ni dandaâ€™ama.
âœ’Waraana Addunyaa 1ffaa: miliyoonni 15 ajjeefaman
âœ’Waraana Addunyaa 2ffaa: Miliyoonni 55 ajjeefaman
âœ’Waraana Veytaanam: miliyoonni 3 ajjeefaman
âœ’Waraanaa Raashiyaa: Miliyoonni 10 ajjeefaman
âœ’Waraana Ispeen: Miliyoonni 12 ajjeefaman
âœ’Waraana Iraaqi fi Iraan (Waraanaa galoo galaanaa 1ffaa): Miliyoonni 1 ajjeefaman
âœ’Werara Iraaq: Miliyoona 1 kan caalan ajjeefaman
âœ’Waraanaa Sooriya: 400,000 ol
âœ’Waraanaa Yaman: 10,000 ol

Mee itti haa xinxallinuu namoonni kunniin hundi cunqursaan akkanatti ajjeefamanii haqa osoo hin argatin akkanumatti biyyee taâ€™anii ni hafu? Haqa guutuu argachuuf Guyyaan Qiyaamaa (Kaafamaa) jiraachu qabaa miti ree?

Hadiisa biraa keessatti Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:

â€œ**Yeroon walitti dhiyaata, beekumsi ni qabama (beektonni duâ€™uun wallaalummaan ni baayâ€™ata), fitnaan (qormaanni ciccimaan) ni argama, doyâ€™ummaan [qalbii namoota irratti] darbama, Al-Harj ni baayâ€™ata.â€• Ni jedhan, â€œAl-Harj jechuun maal jechuudhaa?â€•, [Ergamaan Rabbiis] ni jedhe, â€œAjjeechadha.â€•** Sahih Muslim 157 d

4. **Kophee kan hin qabne fi tiiksen ijaarsa ol dheeraa ijaaruf wal dorgomu**

Mallatoolee Guyyaa Qiyaamaa argamanii fi Ergamaan Rabbii (SAW) irraa dubbatan keessaa tokko namoonni kophee hin qabne, qullaa fi tiikse erga taâ€™anii booda ijaarsa fi mana faayu irratti wal-dorgomuudha.

Hadiisa Jibriil kan Umar ibn Al-Khaxxaab (RA) dabarse keessatti Malaykaan Jibriil Ergamaa Rabbii (SAW) waaâ€™ee Islaamaa, Iimaanaa, ihsaana fi Qiyaamaa gaafate. Gara dhumatti waaâ€™ee mallatoolee Guyyaa Qiyaamaa gaafate. Ergamaan Rabbis (SAW) akkana jechuun deebisan:

â€œ**Yommuu gabrittiin bulchaa ishii deessu, al-hufaata (miila duwwaa kophee hin qabne), al-uraata (qullaa), hiyeeyyi fi tiikse reâ€™ootaa kanneen taâ€™an gamoo dhedheeroo ijaaruf [yommuu] wal dorgoman argitudha**.â€• Sahih Muslim 8 a

Hiikkan hadiisa kanaa namoonni baadiyaa fi hiyyeeyyi taâ€™an qabeenyi isaaniif balâ€™achuun ijaarsa dhedheroo ijaaru irratti wal dorgomu.

Namni yeroo ammaa haala Araboota ilaale kana hubachuun isa hin dhibu. Araboonni waggoota 80 ykn 90 dura hiyeeyyi waa hin qabne turan. Yeroo ammaa garuu gamoon dhedheeroon addunyaa biyyoota Arabaa keessatti argama. Ammas gara Chaayina yoo milâ€™anne, Chaayinoonni hiyeeyyi waa hin qabne turan. Yeroo ammaa garuu addunyaa keessatti gamoo dhedheeroo ijaarun beekkamu. Kuni hundi mallattoo Guyyaa Qiyaamati.

5. **Namoonni beekkamoo fi kabajamoon duâ€™uu fi namoonni gadi aanoon mulâ€™achuu**

Kuni mallatoolee guyyaa Qiyaamaa keessaa tokko. Namoonni gamna taâ€™an, kabajamoo fi beekumsa qaban ni duâ€™u. Namoonni beekumsa hin qabne fi gadi aanoon bakka isaanii qabatu. Isaaniif bakki duwwaa taâ€™uu fi namni isaaniin dorgomu waan hin jirreef.

Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan: â€œ**Rabbii nafseen Muhammad harka Isaa jirtuun kakadhe! Qiyaaman hin dhaabbattu hangaâ€¦ Al-Waâ€™uulu duâ€™anii fi At-Tahuut mulâ€™atanitti malee.**â€•

Ni jedhan, â€œYaa Ergamaa Rabbii Al-Waâ€™uulu fi At-Tahuut jechuun maal jechuudhaa?â€• Akkana jechuun deebise, â€œ**Al-Waâ€™uulu** jechuun namoota beekkamoo fi kabajamoodha. **At-Tahuut** jechuun immoo warroota miila namoota jala turanii fi eenyullee waaâ€™ee isaanii hin beeknedha. (kana jechuun namoota sadarkaa gadi aanaa eenyullee isaan hin beekne kanneen turaniidha.)â€• (Al-Mustadrak keessatti Al-Haakimi fi Al-Awsax keessatti Xabaraaniin gabaasani jiru. Albaanin Sahiih jalatti ramade.)

Namoonni gadi aanoo turan kunniin iddoo olâ€™aanaa qabachuun beekkamoo taâ€™u. fakkeenyaf, namoonni kubbaa taphatan, filmii hojjatanii fi sirban namoota hawaasa keessatti gadi aanoo turaniidha. Beekumsa fi kabaja kanneen hin qabneedha. Yerooma isaan kubbaa taphachuu ykn sirbuu jalqaban takkamaan beekkamoo taâ€™u. Namoonni mataa irratti isaan baatu.

Garuu namoonni beekumsa qabanii fi kabajamoon bakka hin qaban, hin beekkaman. Kuni mallattoo Guyyaa Qiyaamati qalbeefadhu.

6. **Zinaan, hariirri, farsoo (alkooli) fi meeshaaleen muziqaa akka hayyamamoo (halaala) taâ€™anitti ilaallamu**

Wantoota dhoowwamoo (haraama) taâ€™uun isaani ifa taâ€™ee fi Muslimni haraama taâ€™uu isaa hin wallaalle keessaa; Zinaa (sagaagalummaa), alkooli (wantoota nama macheessan) dhuguu, muuziqaa namuusa hin qabne fi dhiironni hariira uffachuudha. Ergamaan Rabbii (SAW) ummata isaa keessaa namoonni muraasni yeroo dhumaa (Aakhiru zamaan) wantoota dhoowwaman armaan olii kanniin akka halaala (hayyamamaa) taâ€™anitti akka ilaalan himani jiru. Kunis mallattoo Qiyaaman dhiyaachu keessaa tokko akka taâ€™etti lakkaaâ€™an.

Abu Aamir ykn Abu Maalik akka dabarsetti, Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:
â€œ**Ummata kiyya keessaa namoota zinaa, hariira uffachuu, alkooli dhuguu fi meeshaalee muuziqaa fayyadamuu akka halaala (hayyamamoo) taâ€™anitti ilaalantu dhufa.â€•** Sahih al-Bukhari 5590

Hariira jechuun uffata baayâ€™ee laafaa yeroo baayâ€™ee mootonni uffatanidha. Ingiliffaan â€œSilkâ€• Amaariffaan â€œHarrâ€• jedhama.

Hiikni wantoota dhoowwamoo kanniin akka halaalatti ilaalun isaanii wantoota lamaan armaan gadi keessaa tokko taâ€™a:

1ffaa: Wantoonni kunniin hayyamamoo fi dhoowwamaa akka hin taanetti amanuu
2ffaa: Yookiin hojiin wantoota kanniin hojjachuu bartee godhatamuu fi hanga namni arrabaan balaalefatuu fi qalbiin jibbu hin jirre gahutti namoota keessa babalâ€™achuudha. Kanaafu, namoonni yommuu kanniin raawwatan haraama taâ€™uun isaanitti hin dhagahamu.

Yeroo ammaa biyyoonni Musliimaa zinaa fi alkooli ilaalchise akka salphaatti ilaalu. Bakki zinaan itti raawwatamu seeran eeggamaa fi sagaagaltuuf waraqaan eenyummaa kennamaa jira.

Alkoolin immoo ifaan ifaatti gurguramaa fi daldalaaf akka oolu biyyooni Arabaa fi Muslimaa gariin seeran raggaasisani jiru. Kuni badii hamaa fi guddaadha.
Wanta hamaan yeroo ammaa babalâ€™ataa jiru kan biraaa muuziqaa dhageefachuun Qurâ€™aana irraa garagaluudha. Saâ€™aati 24 muuziqaa tamsaasuf raadiyo fi Tv dhaabbatani jiru. Kuni mallattoo Guyyaa Qiyaamati. Muslimoonni kana beeku qabu.

Abdullah ibn Masâ€™uud (RA) akkana jedha, â€œMuuziqaan nifaaqa qalbii keessatti biqilcha akkuma bishaan biqiltu biqilchu.â€•

7. **Furdinni babalâ€™achuu, namoonni ragaa akka bahan osoo hin gaafatamin raga bahan argamu**

Imraan ibn Huseyn (RA) akka dabarsetti, Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:
Hordoftoota kiyya keessaa hundarra gaariin dhaloota [ani amma keessa jiru kana], ergasii dhaloota itti aanu, ergasiis dhaloota itti aanu. Ergasii isin booda namoota ragaa akka bahan osoo hin gaafatamin raga bahantu dhufu, ni ganu (ni kaadu) hin amanaman, nazrii ni seenu garuu hin

guutan. Furdinni isaan keessatti ni mulâ€™ata.â€• Sahih al-Bukhari 3650

Nazrii jechuun wanta tokko ofirratti dirqisiisudha. â€œRabbiin wanta kana yoo naaf guute wanta kana nan hojjadhaâ€• jedhanii waadaa seenudha. Fkn, mindaa hangana Rabbiin yoo naaf hire, sadaqaa qarshii hanganaa nan kenna jedhanii waadaa galuudha.

Yeroo ammaa addunyaa keessatti namoonni baayâ€™een furdinnan rakkataa jiru.

8. **Halaala taâ€™i haraama taâ€™i madda qabeenya itti dhiphachuu dhiisu**

Yoo Muslimni amanti ofii jabeessu dhiise, amantitti buluun isaa ni hirâ€™ata. Amantitti buluun yoo hirâ€™ate immoo, wantoota shakkisiisatti kufa. San booda haraamatti kufuun maddi qabeenya halaala ykn haraama taâ€™e haajaa itti hin qabu. Kuni yeroo keenya kana keessatti argame jira. Wanta Ergamaan Rabbii (SAW) jedhan kan dhugoomsudha.

Abu Hureeyran akka dabarsetti, Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedha:
â€• Ù„ÙŽÙŠÙŽØ£Ù’ØªÙ•ÙŠÙŽÙ†Ù‘ÙŽ Ø¹ÙŽÙ„ÙŽÙ‰ Ø§Ù„Ù†Ù‘ÙŽØ§Ø³Ù• Ø²ÙŽÙ ÙŽØ§Ù†ÙŒ Ù„‚Ø§ÙŽ ÙŠÙ•Ø¨ÙŽØ§Ù„Ù•ÙŠ Ø§Ù„Ù’Ù ÙŽØ±Ù’Ø¡Ù• Ø¨Ù•Ù ÙŽØ§ Ø£ÙŽØ®ÙŽØ°ÙŽ Ø§Ù„Ù’Ù ÙŽØ§Ù„ÙŽØŒ Ø£ÙŽÙ Ù•Ù†Ù’ ØÙŽÙ„Ø§ÙŽÙ„Ù• Ø£ÙŽÙ Ù’ Ù Ù•Ù†Ù’ ØÙŽØ±ÙŽØ§Ù Ù• â€•â€•â€•â€•.â€•â€œ
â€œ**Halaala irraa taâ€™i haraama irraa taâ€™i namtichi akkamitti qabeenya akka argate kan itti dhimmamne (hin dhiphanne) namoota irratti yeroon ni dhufa**.â€• Sahih al-Bukhari 2083

Mallatoolee Guyyaa Qiyaamaa kanniin biroo:

9. Namoota beekan qofa nageenya gaafachu
10. Niitif ajajamanii haadhaf ajajamu didu
11. Yeroon garmalee ariitin darbuu
12. Karaa namoota asiin dura dhufanii hordofuu
13. Namoonni gadheen hogganaa taâ€™uu
14. Duâ€™a tasaa
15. Barreefamni fi dubbisuun baayâ€™achuu
16. Kirkirri lafaa baayâ€™achuu
17. Wallaalummaan babalâ€™achuuu fi kanneen biroo

Mallatoleen Guyyaa Qiyaamaa xixxiqoo argaman baayâ€™eedha. Hunda isaanii asitti tarreessuf bakkaa fi yeroon nutti gabaabbata. In sha Allah kutaa itti aanutti mallatolee xixxiqoo hanga ammaa hin argamne ilaalla.

Kitaaba wabii
The End of The World-fuula (English)
Nihaayatul Aalam -fuula (Arabic)

Date Created
January 27, 2018
Author

admin